

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWSEntered as second class March 7, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879.

VOL. XI.

Kaina 3c.

Chicago, Ill., Trečiadienis, Vasaris-February 13 d., 1924

437

No. 37

Atsisako pašalinti Denby
Prižada suvaldyti ku kluxus

Anglijos parlamentas susirinko

Prezidentas atsisako pašalinti sekretorių Denby

Sekretoriai atsako prieš jį, o ne senatą, sako prezidentas Coolidge, gindamas Denby, kurio pašalinimo pareikalavo senatas.

WASHINGTON, vas. 12. — Vakar senatui priėmus reikalavimą, kad prezidentas pašalintų laivyno sekretorių Denby dėl jo ryšių su išnuomijimu privatinėms laivijos kompanijoms valdžios aliejaus laukus, prezidentas Coolidge išleido ilgą pareiškimą, kuriame jis griežtai atsisako sekretorių pašalinti.

Prezidentas savo pareiškime sako, kad sekretorius skiria pats prezidentas ir jie už savo veikimą atsako tik prieš prezidentą, todėl senatas neturi galios sekretorių pašalinti. Jei yra kokis nusikaltimas, tai kongresas vien gali sekretorių apkaltinti.

Jis gi nenorįs pašalinti nekaltą žmogų, todėl Denby pasiliks savo vietoje iki specialiai advokatai nepraneš prezidentui, kad aliejaus laukų išnuomijimas buvo padarytas neteisėtai. Jis nemanąs ginti ir palikti vietoje kaltą žmogų ir jeigu suksias ką negerai darant, jis tokį žmogų tuoj pašalins.

Prezidento pareiškimas buvo perskaitytas senate ir nemanoma, kad senatas ką daugiau veiktų šiuo klausimu, nes prezidento nusistatymas, legaliu žvilgsniu, yra pilnai teisėtas. Autorius reikalaujantis Denby pašalinimo rezoliucijos, senatorius Robinson, dėl to prezidento pareiškimo pasakė: "Senatas išreiškė savo nuomonę ir dabar pats prezidentas turi nuspręsti ar jis reikalauja Denby rezignacijos. Nėra jokios abejonės, kad atsakomybė dabar poa ant jo."

Sekretorius Denby šiandien visą dieną dirbo savo raštinėje ir atsisakė duoti kokių nors pareiškimų.

Milicija prižada suvaldyti ku kluxus

Neleidžia siausti ku kluxų govedoms. Išrinko naują Herrino mayorą. Young vyksias Washingtonan.

HERRIN, Ill., vasario 12. — Herrinas šiandien turi naują mayorą. Juo yra aldermanas Carl Nall, kurį miesto taryba paskyrė laikinai eiti mayoro pareigas, iki nebus paliuosuotas senasis mayoras Anderson, kuris sėdi kalėjime ir yra kaltinamas sąryšy su užmušimu konstablio Cagle. Naujo mayoro reikalavo milicija, kad turėtų kokių nors žmogų, kuris būtų atsakingas už miesto valdžią.

Angliakasai, kurie buvo pradėję mesti darbą, reikalaujanti palyuosuoti jų vadovą Willis ir nenorėdami dirbti greta ku kluxų, kurie lauždami angliakasių unijos konstituciją, draudžiančią nariams priklausyti prie ku kluxų, vistiek prisidėjo prie to organizacijos, dabar, tvirtinama, jau pradeda grįsti į darbą. Bet iš 30 kasyklų aplinkinėje pilną laiką dirba tik 10 kasyklų. Betgi tvirtinama, kad kitos kasyklos nedirba delei stovs darbo ar delei stokos vargonų. Bet gal daugelis jų nedirba todėl, kad angliakasai neina dirbti.

Trys svarbiausi Williamson pavieto miestai, Marion, Herrin ir Johnston City, yra pataliojami policijos, o svarbesnėse vietose yra nustatyti kulkasvaizdžių ir laukų kanolių. Taip jau įsteigta ir Raudonojo Kryžiaus stotys. Miestuose yra ramu, nes žmonės vengia rodytis gatvėse, o vakarui atėjus kiekvienas skubinas namo, tad gatvės vakarais būna tuščios ir visas biznis užsidaro.

Nebusių karo stovio.

Milicijos komandotojas gen. Foreman iš Chicago, išleido pareiškimą, kuriame sako, kad karo stovio nebus paskelbta Williamson paviete. Einantis šerifas pareigas koroneris McCowan yra tikras autoritetas ir milicija turi pasiduoti jo įsakymams. Bet jis viską pavedė milicijos komandotojams. Milicija gi, pasak, gen. Foremano, dabos kad visi įstatymai būtų stropiai pildomi.

Uždraudė nešiotis ginklus. Gen. Foreman uždraudė visiems nešiotis ginklus ir kariečiai turi teisę visus gatvėje kratyti ir įieškoti ginklus, o rastus ginklus konfiskuoti. Ginklus gali nešiotis tik tinkamai įgalioti žmonės, kurie tam yra išrinkti žmonių.

Tuo įsakymu tapo suvaldyti ku kluxai, kurie jų vado Young padaryti visokias policijos, šerifo ar prohibicijos agentų pagelbininkais, buriais vaigstinę jo gatvėmis apsikabinę ginklais. Vien Herrine Young buvo apginklavęs 300 ku kluxų ir padaręs jos policijos pagelbininkais. Dabar tie ku kluxai nebegali pasirodyti su ginklais gatvėje, nes milicija nepripažįsta jokių Young paskirtų "pagelbininkų" ir leidžia ginklus nešiotis tik tikrajai policijai ar tikriesiems šerifo pagelbininkams.

Young, kuris buvo de facto valdžia visame paviete, tos valdžios nebeteko, taip jau nebeteko ir Herrino policijos viršininko vietos, sugrįžus tikrajam viršininkui Ford, dabar iš Herrino išsinešdino ir sugrįžo į Marioną, o iš ten rengiasi tuojais vykti Washingtonan, nes gavęs įsakymą iš Chicago skubinti prirengti visą medžiagą byloms prieš jo suimtus munišnerius. Kodėl jis turi vykti Washingtonan, kuomet visos

bylos bus nagrinėjamos Danvilje, o ir įsakymas prirengti prie ty bylų atėjo iš Chicago, Young neaiškina.

Prižada suvaldyti ku kluxus.

Gen. Foreman savo pareiškime sako, kad skiriamas visokių specialinių policistų ir šerifo pagelbininkų yra panaikinamas ir kol milicija čia stovės, tik tie, kurie yra teisėtai išrinkti ir paskirti galės vykinti įstatymus. Tik tinkamai paskirti policistai ir šerifo pagelbininkai galės nešiotis ginklus.

"S. Glen Young autoritetas Williamson paviete užsibaigė", pareiškė gen. Foremanas. Kada jam priminta, kad pereito sausio mėn., kada milicija pavietą aplėdo, Young vėl pradėjo siausti, Foreman atsakė: "Kada kariečiai aplėd Williamson pavietą, jus galite būti tikri, kad pastovi taika bus tikrėnybė". Jis sako, kad jeigu įvykinimui tvarkos neužteks jau esančios milicijos, tai nesunku bus atsigaibenti dar daugiau kariečių.

Atsigabens šerifą.

Koroneris McCowan su 8 milicininkais išvyko į Urbana atsigabenti į Williamson šerifą Galligan, tris jo pagelbininkus ir Herrino sveikatos komisinierių, kad jie galėtų užsistatyti, kaucija ir būti palyuosuoti.

Koronerio tyrinėjimai konstabelio Cagle užmušimo tęsiasi.

Šerifas rezignuos.

URBANA, Ill., vasario 12. — Prieš išvažiuojant į Williamson pavietą, šerifas Galligan pareiškė, kad jis nebemano rezignuoti, bet ir toliau pasiliks savo vietoje. Tai pasakė jis po pasitarimo su einančiu šerifo pareigas koroneriu McCowan.

McCowan gi sako, kad visi duoti prieš koronerio jury liudijimai neįstengė niekuo surišti šerifą su Cagle užmušimu.

Šerifas Galligan betgi mano išsikelti iš Williamson pavieto vėliau.

Premiero MacDonaldo pirmoji kalba parlamente

Darbiečių valdžia laikysis tvirtai ir pasitrauks tik svarbiame klausime nugalėta, sako MacDonaldas.

LONDONAS, vas. 12. — Šiandien susirinko Anglijos parlamentas ir MacDonaldas, kaip pirmas darbietis premieras pasakė savo pirmą prakilbą parlamente.

Savo kalboj jis atkreipė atstovų dėmesį į faktą, kad nė viena partija neturi didžiulės ir todėl reikės keisti seną įprotį ir kiekvienam balsuoti savo atsakomybe, o ne vien dengtis partija.

Darbo partijos valdžia laikysis tvirtai ir nesitrauks dėl menko nesutikimo. Ji pasitrauks tik tada, kada pralaimės kurio nors svarbiu klausimu.

Bedarbės klausimu valdžia rupinsis atsteigti prekybą. Iki tai nebus atsieta, bus griežtasi kitų priemonių sumažinti bedarbę, taip jau bus praiginti prekybos kreditoriai. Valdžia pirmiausia budavos namus po £500 kiekvienas, kurie bus išnuomijami po 9 šilingus į savaitę, įskaitant taksus. Budavojimas namų pardavimui neįsirišias klausimo.

Valdžia be to paskolomis ir gvarantijomis stengsis pakelti ukį.

Kalbėdamas apie užsienio politiką, MacDonald pareiškė,

kad reikalingas yra susitarimas apie sumažinimą ginklavimosi ir kad jis dės visas pastangas labiau sudemokratiuoti ir pakelti tautų sąjungos autoritetą. Tada jau nebereikės Amerikos kvieisti kepurę nusiėmus: ji pati ateis į tautų sąjungą.

Prakišusieji rinkimus ir netekusieji valdžios konservatyvai labai neprielankiai pasitiko pirmą darbiečių valdžios pasirodymą. Visi atstovai dalyvavo posėdyje, o ir publikos buvo tiek, kiek

MUSŲ MOTERIMS

Veda Dora Vilkenė

Sriuba iš daržovių

2 svarai riebios jautienos, ir gerą kaulą.

2 kvortos vandens.

2 šaukštukus druskos.

1/4 šaukštuko pipirų.

1/4 šaukštuko cukraus.

1 puoduką suvirtų tomačių.

1/2 puoduko smulkiai supjaustytų kopūstų.

1 svogūną.

1/2 morkvos.

1/2 ropės, petruškos, salierų.

1/2 puoduko žalių žirnių.

Nuplauk mėsą ir supjaustyk į mažus šmotelius. Sudėk mėsą į puodą, įdėk druskos užpilk vandeniu ir tegul pastovi pusę valandos. Virk ant mažos ugnies 3 valandas. Sudėk daržoves ir virk dar valandą. Gali pridėti daugiau druskos, jeigu nori.

Zrazos

8 svarus jautienos nuo šlaunies. Supjaustyk į ilgus šmotus, išmušk gerai. Supjaustyk plonais ilgais šmotukais lašinių, apibarstyk kiekvieną šmotą su pipirais, druska, sudėk ant viršaus po 2-3 šmotus lašinių, truputį sukapotų svogūnų. Suvyniok mėsą į ritulį su rišk švarių siulu arba su segk tooth pick'iu. Pakepk ant karštų taukų ir užpilk karštu vandeniu virk ant lengvos ugnies 2-3 valandas. Ant galo gali pridėti rugščių smetanos. Valgyk su šutintom bulvėmis, virtais ryžiais, salotom.

Prisiuntė p. A. F. Delinick.

Kepti Žirniai

Reikia pamerkt per naktį pusę kvortos džiovintų žalių žirnių. Ant rytojaus, truputį pavirink, iki bus bent kiek minkštesni. Sudėk į gilų molinį puodą (bean pot) įdėk tris ketvirtadalius svoro sudytų lašinių (salt pork). Pridėk nusunktus žirnius, arbatinį šaukštuką druskos, vieną ir pusę arbatinio šaukštuko sausos musardos ir 2 šaukštuko cukraus. Apipilk verdančiu vandeniu, uždegnk ir kepk viduryje pečiaus visą dieną arba bent 7 ar 8 valandas.

Bulvės pagal airišką surašą

1 1/2 šaukšto miltų
1 šaukštą taukų
3/4 puoduko pieno
1/4 šaukštuko pipirų
2 puodukų supiaustytų, išvirtų bulvių
1 šaukštuką druskos
1 išvirtą ir sukapotą "green pepper"
1 išvirtą sukapotą svogūną
1/2 puoduko sutarkuoto amerikoniško surio.

Sudėk į skauradą miltus ir pakepink. Išlengvo pripilk pieno: pridėk druską ir pipirus ir virk nuolat maišant iki patirštės. Pridėk bulves, žalių pipirų, svogūną ir sudj. Sumaišyk viską, sudėk į taukuotą blūdą ir kepk pečiuje iki parus.

"French dressings" dažalas

No. 1
1/2 šaukščiuko druskos
1 šaukštuką papaprikos
1/4 šaukštuko baltų, maltų pipirų
1 1/2 šaukštuko acto
1 1/2 šaukštuko citrinos sunkos
1/4 iki 3/4 puoduko alyvos
1/2 šaukštuko svogūno sunkos.

Sumaišyk sausus daiktus, pripilk acto, citrinos ir svogūno

sunkos. Alyvą pilk išlengvo ilgai maišydama. Gali vartoti ant salotų, žalių tomātų, prie šaltos mėsos ir tt.

No. 2

1/2 šaukštuko druskos

1/4 šaukštuko pipirų

2 šaukštuko citrinos sunkos

1/4 puoduko alyvos

3 šaukštukus riebios saldžios smetanos. Sumaišyk viską labai gerai—maišyk kokį pusvalandį.

No. 3

1 šaukštuką druskos

1/4 šaukštuko musardos

1/8 šaukštuko pipirų

2 šaukštuko cukraus

1 šaukštuką svogūnų sunkos

2 iki 4 šaukštukų acto arba citrinų sunkos.

Maišyk ilgai ir labai gerai. Pridėk į šaltą vietą. Vartok ant salotų, šaltos mėsos ir tt.

Grape Fruit Ratas

1 puoduką karšto vandens

Sunka iš 2 grape fruit

Sunka iš 1 orango

3 šaukštus citrinų sunkos

2 1/2 šaukštų želatinos

1 1/2 puoduko cukraus

1/4 puoduko šalto vandens

Mirkyk želatiną šaltame vandenyje 5 minutes. Virk

cukrų karštame vandenyje, pilk išlengvo ant želatinos iki želatinos ištirps. Tegul atšala,

paskui pripilk grape fruit, organe ir citrinų sunkos. Pridėk žiupsniuką druskos; įpilk į indą panašų į ratą arba į kokius mažus indus, tegul atšala ir sutvirtėja. Valgyk kaip salotą.

Indijonų pudingas

5 puodukus šutinto pieno

1/3 puoduko geltonų kornų miltų

1/2 puoduko molases

1 šaukštuką druskos

1 šaukštuką imbiero arba citrinų žievės.

Išlengvo pilk pieną ant kornų miltų. Virk dvigubame puode 20 minutų. Pridėk molases

imbiero arba citrinų žievės. Supilk į tam tikras formas (indus) išteptus sviestu ir kepk pečiuje apie 2 valandas. Valgyk su saldžia grietine arba sviestu.

Prieskonis iš obuolių

6 obuoliai

1/4 puoduko razinkų (be kauliukų)

1 puoduką cukraus

20 "marshmallows"

Nulupk ir supiaustyk obuolius. Sudėk į tam tikrą pudingam indą, apibarstyk su razinkomis ir cukrum ir tegul obuoliai kepo pečiuje pakol bus minkšti, ant galo uždegnk ant viršaus obuolių marshmallows ir padėk vėl į pečių pakol marshmallows parus. Valgyk karštą su saldžia grietine.

Slyvų pudingas

1 svarą slyvų—1 puoduką cukraus 2 šaukštuko smulkios želatinos

1 puoduką riešutų (walnuts)

Suvirink slyvas į košę. Išimk kaulus, pridėk cukrų ir želatiną, kurią pirm ištirpysi šaltame vandenyje, užpildama paskui karštu vandeniu, kuriame virė slyvos. Pridėk riešutus ir viską gerai sumaišyk, supilk į indus, padėk į šaltą vietą tegul atšala. Valgyk su saldžia grietine.

Jelly iš kavos

2 šaukštuko želatinos

1/4 puoduko šalto vandens

3 puodukus grynų, stiprios kavos

3/4 puoduko cukraus

Sunka iš vienos citrinos.

Mirkyk želatiną šaltame vandenyje 5 minutes ir užpilk karštą kavą; pridėk citrinos sunką, cukrų, ir maišyk pakol viskas ištirps. Supilk į kokį nors indą, bet indą pirm pašlapink šaltu vandeniu. Padėk tegul atšala. Paduok į stalą su plakta saldžia grietine.

Šeimininkėms patarimai

Jiegu norite turėti gerą skanų ir sultingą kepsnį, virkite jį špiziniame puode.

Jiegu norite, kad šluota ilgiau laikytų užpilkite ją šarmu, kuriame skalbate rubus ir duokite pastovėti, o paskui apsiukitą šluotą iki pusiau su audekl.

Prisiuntė A. F. Delinick.

Jiegu norite, kad margi rubai skalbant nenublukytų, pridėkite į kiekvieną galioną, kuriame išplautus rubus skalbausite po šaukštuką karčios druskos (Epsom salt).

Taukų plėtnus iš aksomo lengvai galima išimti patrinus plėtną su skuduru lengvai suvilgutų alkoholyje.

MADOS.

No. 1803. Tik vieną dolerį praleisi jeigu pasisiudintumei šią suknią. Iš pradžių pamėgink suiti iš pigios rūšies materijos, o paskui jeigu seksis, gali

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published Daily, except Sunday, by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
Editor P. Grigaitis

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500

Subscription Rates:
\$3.00 per year in Canada,
\$7.00 per year outside of Chicago,
\$8.00 per year in Chicago.
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Naujienuos ašis knaidan, išskiriant
sekmadienius. Leidžia Naujienuos Ben-
dros, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsimokėjimo kainos:

Chicagoje — paštu:	\$3.00
Metams	4.00
Pusmeti	2.00
Trims mėnesiams	1.50
Vieneriems mėnesiams	.75

Chicagoje per neįteiktus:

Vieną kopiją	3c
Savaitę	13c
Mėnesiui	75c

Suvenyrytos Valstijose, ne Chicagoje, paštu:

Metams	\$7.00
Pusmeti	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Vieneriems mėnesiams	1.25
Vieneriems mėnesiams	.75

Lietuvon ir kitur užsieniuose:
(Atpirkta)

Metams	\$8.00
Pusmeti	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Pingus reikia siųsti pašto Money Orderiu, kartu su užsakymu.	

Prezidento galia.

Jungtinių Valstijų senatas didele dauguma balsų nutarė reikalauti, kad prezidentas atstatytų laivyno sekretorių Denby, bet prezidentas atmetė jo reikalavimą. Jisai sako, kad senatas neturįs teisės kištis į vykdamosios valdžios dalykus. Tos valdžios galva esąs prezidentas, kurį išrinkę visi žmonės, ir tik tai žmonėms jisai atsakąs už savo arba savo pagalbininkų darbus.

Šitokių užsispyrimu prezidentas sukels prieš save ne tik tiktai senatorius, bet ir daugelį žmonių. Jo atsiskaitymą pašalinti laivyno ministro dauguma supras, kaip užtarimą nusidėjusio valdininko, kuriam vieta yra kaltinamųjų suole prieš teisę, o ne valstybės tarnyboje.

Bet formaliai Jungtinių Valstijų prezidentas turi teisę nepaisyti, ką sako senatas apie ministerius. Jie yra jo "sekretoriai" ir atsako jam, o ne kongresui. Šituo atžvilgiu Amerikos valdžios sistema griežtai skiriasi nuo tos tvarkos, kuri gyvuoja daugumoje kitų respublikų ir net kai kuriose monarchijose. Net monarchijoje Anglijoje joks ministras negali pasilikti savo vietoje, jeigu parlamentas išreiškia jam nepasitikėjimą.

Amerikos prezidentas yra ministerių kabineto galva ir vienintelis jo "bosas". Ačiu tam, jo galia yra didesnė, negu daugumos karalių. Dabartinis prezidentas susikirtimas su senatu tečiaus gal pažadins žmonėse mintį, kad ir šioje šalyje vykdomoji (ekzekutyvė) valdžia turi but pastatyta po žmonių atstovų kontrole.

Po kruvina bolševizmo letena.

Associated Press praneša iš Maskvos, kad Soloveckose salose (Baltojoje juroje), politinių kalinių stovykloje, gruodžio 13 d. sargyba užmušė šešis kalinius, tarp jų dvi moteris; kitu du kaliniu esą sužeistų. Toks oficialis pranešimas esąs paskelbtas Maskvos laikraštyje, "Izvestije".

Ta pati žinių agentūra sako, kad bolševikų valdžia nepaduoda priežasčių, dėlko tie kaliniai buvo nužudyti, tik teisingumo komisaras Kurski pareiškęs, kad kaliniai kėlė maištą ir kad jie esą anarhistai.

Visai neseniai "Naujienuose" buvo žinia apie politinių kalinių skerdimą toje trėmimo vietoje. Kai kas galėjo tuomet dar abejojti apie jos teisingumą. Bet Associated Press telegrama išsklaido visas abejones.

Bolševikiški budeliai, pasirodo, ištisus žudo savo politinius priešus, ištremtus į Solovecko salas, netoli šiaurinio poliuso. Dauguma tų kalinių yra socialistai. Bet Maskvos diktatoriai, norėdami pateisinti save, apšaukia juos "maištininkais" ir "anarhistais".

O jeigu jie ir anarhistai būtų, tai ar tuomet būtų leista juos galabinti?

Tai šitaip bolševikai "liuosuoja" proletariatą. Tai šitoki "teisingumą" jie vykina. Čaro generolus priima tarnybon, o socialistus skerdžia!

Apžvalga

VISGI TIESA.

Vienas, kaip jisai sakosi, "geras katalikas iš Cicerio" prisituli mums 5-ą savaitraščio "Laivo" numerį. Paskutiniame to laikraščio puslapyje idėta tokia žinia:

"Amerikos Lietuvių Prekybos Bendrovė Kaune likvidavo savo Tarpautinį Banką."

Kuomet "Naujienuos" paskelbė, kad Am. Liet. Prekybos Bendrovės bižnis taip nusmuko, jogei ji turėjo uždaryti savo banką Kaune, tai Marijonų zokono rašytojai savo organe "Drauge" ant mus ugnim spaudė ir "melagiais" mus vadino ir visap niekino. O pasirodo, "Naujienuos" tiesą rašė.

"Laiva" redakuoja kun. Rėkaitis, neseniai atvykęs iš Lietuvos.

ZOOLOGINIS NACIONALIZMAS.

Nuo to laiko, kai, pasidėkiant p. Račkauskui, S. Bostono "Sandaroje" prasidėjo kandžiojimai "Keleivio" del lenkų laikraščio spausdinimo, tas sandariečių organas nuolat vis rašo ir rašo apie savo patriotizmą ir apie savo oponento ištąstėjimą. Paskutinis "Sandaros" priekaištas "Keleiviui" yra tas, kad jisai varas "amerikonizavimo" darbą tarpe lietuvių.

Gaila, kad Sandaros laikraštis pasirinko sau tokį siaurą nusistatymą. Pirmiausiai jisai plačiau žiūrėdavo į dalykus. Kuomet kurėsi Sandara, tai jos programoje buvo įžymiausio vieton dedami socialiniai ir ekonominiai reikalavimai. O dabar oficialis Sandaros organas visą savo dėmę kreipia į tautybę, kurią jisai da-

gi. dėsto pačioje atžagareivisčiausioje prasmėje. Jisai, pav. skelbia tokį dalyką:

"Priėmimas svetimos kultūros yra mirtis (? "N." Red.) priėmusiai tautai. Žemesnės rasės tik taip išnyksta, kad priima aukštesniųjų rasų kultūrą. Lietuviai yra nordikų rasės — už nordikus nėra nė vienu aukštesnių."

Tai yra zoologiškas tautybės supratimas. Tauta "Sandarai" vaizduojasi, kaip tam tikra veislė. Vienos veislės esančios "aukštos", o kitos "žemos." Lietuviai priklausa "aukščiausiai" veislei.

Šita teorija neišlaiko jokios kritikos. Tautos vietą žmonijos progrose nustato visai ne jos rasinės kilmės (veislės), bet josios kultūra. Tik kultūros atžvilgiu tautos galima skirti į "aukštesnes" ir "žemesnes." Bet kultūros laipsniuose galima surasti toje pačioje vietoje įvairiausias rases; ir atvirkščiai, tos pačios rasinės kilmės tautos galima surasti įvairiausiose kultūrinio plėtojimosi laipsniuose.

Imkime nors suomių. Jie yra mongolų rasės, kurią tokie galvočiai, kaip "Sandaros" redaktorius, laiko labai žemiai. Vienok suomių yra viena iš kultūringiausių tautų pasaulyje. Bulgarijai yra taip pat mongolų kilmės (nors jie ir priėmė slavų kalbą), bet ar jie yra bent kiek prastesni už savo kaimynus serbus? Graikai kitąsyk stovėjo civilizacijos priešakyje, o šandie ta pati tauta yra atsilikusi nuo daugelio kitų tautų.

Taigi savo tautos veislės garbinimas neturi jokios prasmės. Jisai yra prietaras ir, kaip kiekvienas prietaras, jisai gali patautauti tiktai reakcijai.

SAVE ISJUOKIA.

"Laisvės" šaiposi:

"Lietuvos socialdemokratų turėtų pasidžiaugti, kad jų plauko žmogus, P. Klimas su pačia, buvo priimtas Italijos karaliaus ir supažindintas su visa karaliaus šeima. Juk Klimas neseniai buvo socialdemokratų partijos "člonkas"."

Kaip neseniai? Tur-but apie šeši ar septyni metai atgal. Bet "Laisvės" redaktoriaus pagalbininkas, Vabalas-Pruseika, buvo dar tik penki metai atgal socialdemokratas; jisai buvo net Lietuvos socialdemokratų partijos atstovas Amerikai; rinko aukas tai partijai, agitavo už ją, gynė jos programą, gyry jos veikėjus, ir tt. Juokdamasi iš Klimo, "Laisvė" juokiasi iš savęs.

VAJĖ, KOKS POETAS!

Tas asmuo, kuris parašė Brooklyno komunistų laikraščio elles apie Lenino "prisikėlimą", labai supykdo, kad mes parodėme naivumą jų turinio. Dručiai bolševikiškai koliodamasis, jisai tvirtina, kad jsi, kaippo poetas, turėjęs teisę vartoti tokius "simboliškus sakinius", kokius norėjęs.

Tarytum kas del to abejoja! Poetas, be abejonės, gali vartoti įvairius vaizdus ir palyginimus; be jų ir poezijos nebutų. Bet vienas poetas renkasi tą

CHICAGOS ŽINIOS

Smulkios žinios

Nusišovė turtingas kontraktorius.

Samuel S. Saxton, turtingas kontraktorius (5420 E. View park) nusišovė savo namuose.

Silpna sveikata ir privedė jį prie saužudybės.

Išvogė nedegamąjį šėpą.

Piktadariiai išvogė iš Triangle restorano (330 S. State St.) nedegamąjį šėpą. Šėpą buvę apie \$1,000.

Šaliapinas dainuos Chicago Operoje.

Buvo pranešta kiek anksčiau, kad ateinančią sezoną Šaliapinas nebedainuosias Chicago Operoje. Bet dabar skelbiama, kad jis pasirašė kontraktą, kuriuo einant ateinančią sezoną su Chicago Opera jis dainuos 30 vakarų.

Prof. P. Sorokin Chicagoje.

Atvyko Chicago žinomas rusų profesorius P. Sorokin. Apie komunistus vienoj savo lekcijoj jis taip pasakė:

"Komunistų Partijos padėti reikia beviltingai skaityti; ji susiskaldė į mažas frakcijas lyg upė pavasarį ledas. Lyderiai susipešė tarp savęs. Kai kurie jų, įskaitant Trockį, serga."

Iš viso Sorokin mano, kad bolševikų viešpatavimo dienos Rusijoj suskaitytos.

Ambicingas vaikas.

Lervy Lender (295 Lake St.) yra vos keturių metų amžiaus, bet jis būtinai nori mokyklą lankyti. Užvakar jis prapuolė iš namų. Tapo pranešta policijai, kuri surado vaiką Central mokykloje "lončių" bevalgant.

Areštavo Lincolną supų.

Auroros policija areštavo Warren J. Lincolną supų, Johną. Kaip žinia, Warren prisipažino nužudęs savo žmoną ir jos brolių. Teičias policija pradeda manyti, jog tas žmogžudystės papildė ne jis, o jo sunus, kuriam nužudytąjį buvo pamotė.

Sustreikavo 8,000 vežikų.

8,000 vežikų skelbia streiką reikalaudami algos pakėlimo. Iki šiol jiems buvo mokama \$5.50 dienai. O jeigu jiems reikėdavo pagelbėti vežimus prikrauti, tai mokesnis buvo \$6.00 dienai. Be to reikėdavo 9 valandas dirbti.

Dabar jie reikalauja 8 valandų darbo dienos ir algos pakėlimo.

Nutroško garažą.

Joseph Sampson, 11733 Princeton ave., įvažiojo į garažą ir nesustabdė automobilio motoro. Priėjo tiek daug dujų (anglinio monoksido), jog Sampson nutroško. Buvo daroma pastangų jį atgaivinti, bet nepasisekė.

Aktorė bandė nusižudyti.

Peggy Caster (4870 Sheridan rd.) pranešė telefonu viešbučio patarnautojui, kad ji nusižudė. Ji tuoj tapo nugabenta į ligoninę.

Caster yra aktorė.

Galvosukis

Agnes Long, kuri vos tik prieš porą savaitių apsigėdė su Rolph Marksu, turi didelį galvosukį: ji nežino kelinto iš eilės ji yra Markso žmona. Rekordai rodo, kad Marks bent

Ji bus viena didžiausių Naujienu Koncerto papuošalų

JULIA TUČKOVSKA

Jos gražumas perveria širdį, jos liaunumas masina bėgti pasak jį, ji yra gyva išraiška meilės ir dainos... Ir ji šoks ir žaves mus visus tame laukiamame Naujienu Jubilėjaus Koncerte ir Biliuje, kovo 9 d., Ashland bulvaro auditorijoje. P-lė Julia Tučkovska dar kitais atžvilgiai yra mums dvigubai idomi. Bet tas tuo tarpu yra sekretas. Tą mes patirsime pačiame Naujienu Koncerte.

kelis kartus apsigėdė. Bet kad su bet viena savo žmonių jį būtų formaliniai išsiskyres, — to rekordai nerodo.

Su Long irgi Marks neilgai tegyveno, — vos tik porą dienų. Dabar nežinia kur jis paspruko.

Lietuvių Rateliuose

Kas pirmas pradės

Iki šiol švietimo darbe mažai kas tebuvo veikama, tad bent dabar pradėkime apšviesti skieisti platindami naudingas knygas.

Nors kartą vyriškai atlikim savo pareigas. Gana jau prisigėdijome, pridiskusavome, — net ir vieną kitą žodį įsiskarsinau aštrų pasakėm.

Štai darbas kaip stovėjo taip tebestovi, nei krust iš vietos. Taip negerai. Prie nieko tas neveda. O laiks, o dienos nebegrįžtančiai prabėgo!

Lietuviai kaip tu, taip ir aš — atvykom Amerikon su tikslu palengvinti sau gyvenimo dienas; pagelbėti saviesiems Lietuvioj. Tad ir žiūrėkime, kad

visų pirma pasiektumėm tikslo; kad mes patys prisigyventume ir savuosius sušelpume. Ir tai mes galim padaryti jei tik su tikru pasiryžimu stversimės darbo.

Žinai, kur viespatauja tamsa, prietarigumas, nežinystė, storižystė, chamizmas — ten nieko nepėsi, nes jie visi plikiai. Kur pakilus apšvieta, kultura, ten ir kitiems lengviau gyventi; didesnis veikimas, didesnis judėjimas, didesnis bildėsys ir trukšmas — lengvesnis ir pelningesnis gyvenimas.

Tad pakelkime ir mes lietuviai savo tarpe apšvieta ir kultūrą ir mums visiems bus geriau.

Štai SLA. ir TMD. turi nemažai išleidus tikslingų, pritaikytų mūsų gyvenimui knygų. Del ko tų knygų nepraplėsti plačiai tarp lietuvių.

Mūsų yra organizuoto kuno arti 20,000 žmonių. Jei mes visi susidomėsime ir pečiais surėmę pavarysime agitaciją, tai paskatinsime žmones prie skaitymo knygų ir patys su atsidėjimu skaitysime. Ir kaip bemažai visas išleistas knygas per S. L. A. ir T. M. D. išpirksime ir praplatsime tarp plačiųjų minių. Žmonės skaitys, šviesis ir pasidarys didesnis veikimas.

Gyvenimas palengvės, našesnius darbus nuveiksime, ir savuosius dosniau sušelpsimė. To mes visi norime, tad pradėkime darbą.

Draugystės, kuopos, klubai lai paima savo reguliariuose mėnesiniuose susirinkimuose svarstyti platinimo knygų klausimą. Ir darbas eis kaip iš pykės! Tik reikia pradėti darbą.

Štai jau iš eilės įvyko dvidešimts prolekcijų Mokslo Draugų. Tai milžiniškas apšvietos ir kultūros darbas. Neapkaunojamas našus darbas! Šimtai žmonių pasimokino, išgirdo paaiškinimus apie gamtos prajovus. Buvo klausytojams išaiškinta tokie gyvi gyvenimo klausimai, kuriuos jie tik per ilgų metų studijavimą būtų galėjęs suprasti. O jei darėtės papildymui tų žinių dar atitinkamą knygą perskaityti, tai mes lietuviai aukštai pakiltume apšvietime.

Toks tyras sveikas grūdus, pasėtas sveikose smegenyse mūsų lietuvių, kas atspės, kokios našius ir prakilnius vaisius atneš.

Tad, vyrai, atsiekimui to visko verta padirbėti, verta atsidėjusiai ir pasiūventusiai su išverme platinti tarp plačiųjų minių išleistas per SLA. ir per TMD. knygas. Ir iš kitos pusės reikia būtinai lankytis į teikiamas pamokas Mokslo Draugų, kurios įvyksta kas nedėdienį Raymond Chapel, 816 W. 31 St. Patogiausias laikas visiems: mitynų tame laike nėra. Pasilsėjęs, išsimiegęs po sunkaus savaitės darbo: sviežiū tyru protu tik mokyklos tik švieskis, šiltoji erdvioje svetainėje. —Dr. A. L. Graičunas.

Dr. K. Drangelis kviečia puoton

Puota įvyks Morrison viešbutyje vasario 17 d. paminėjimui šešerių metų sukaktuvių nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo.

Vasario 16 dieną sukančia šeši metai nuo dienos, kurioje Lietuva paskelbė pasauliui savo nepriklausomybę. Ši nepriklausomybės paskelbimo diena yra lietuviams nekas kita, kaip amerikonom Fourth of July, — "Declaration of Independence".

Atmintime, kad vasario 16 dieną busime 6 metų pilieciais visi priaugę ir kad vasario 17 dienoje, kaip 6:30 val. vakare. Morrison viešbutyje, visi paminėsime lietuvių Fourth of July.

Ši nepriklausomybės puota žadama padaryti daug žymesne už kitas, pirmiau buvusias. Šie-

met puotoj garbės svečiais dalyvaus Lietuvos atstovas iš Washingtono, gerb. K. Bizauskas, Lietuvos konsulas iš Chicago, gerb. P. Žadeikis, dailininkas A. Žemaitis ir kiti iš Lietuvos atkeliavę "Galybės" atstovai. Prelatas Olšauskas ir inžinierius Paliukonis. Jokiam atsitikime, amerikiečiai lietuviai neturėjo savo tarpe tiek reprezentatyvių žmonių iš Lietuvos, kiek jų dalyvaus Nepriklausomybės Puotoj šiais metais. Išrodo, lyg ši Puota būtų pusiau oficiali Lietuvos valstybės šventė.

Šioj pu

Lietuvių Rateliuose.

(Tęsa nuo 5-to pusl.)

veik trys mėnesiai, bet "Teisės Balsas" negirdėd; turbūt jį jo gimdytojai užtroškino. Labai gaila.

I "Keleivį" vienas juokdarys parašė, kad "Gydytojas" kitus gydydamas pasinėjė. Jį apverkęs tik vienas Dr. Graičūnas. Žmonės klausinėjo, tarsi ligoniai netekę savo gydytojo.

Netiesa, "Gydytojas" turėjo tik mažą vakaciją. Dabar jis sustiprėjo, kuomet perėjo į naujos momkos prieglaudą. Dr. Cherry ir dr. Biežis, po kurių priežiūra buvo leidžiamas šis Daktarų Draugijos kudišmėnraštis, perveždė jį į naujas Daktarų Draugijos komisijos rankas. Komisija sudaryta iš Dr. Montvido, Dr. Šimkaus, Dr. Žilvičio, Dr. Juozaičio ir Dr. Bertasius. Dr. Montvidas bus redaktorium, o Dr. Šimkus manadžerium. Del tulų techninių reikalų neišėjo sausio mėnesio; išeis už vasario mėnesio; jau spaudoje. Jo kaina bus vienas doleris metams; Lietuon — \$1.50; vienas numeris — 15c.

Dr. Graičūnas yra tikras, kad jis bus išrinktas SLA prezidentu šiuose balsavimuose. Jei jis bus prezidentu, tai jo kio raudonojo pavojaus nebus. Jis turi planus, kuriuos laiko slaptai. Be to planus Susiv. greisia pavojus. Jis yra ekspertu išnaikinti visus politinius prieštus, kurie nori įvesti Prusijos diktatūrą.

"Piršlys" ant tiek įsivyravo, kad su bile ku nekaltai. Jam pasisekė dvi poras padaryti "laimingomis." Del to ir pasi- kalbėjimas su juo pabrango; dabar jau kainuoja 15 centų.

Šeštadienio vakare ties Universal State banku apie 10 vyrų skaito vieną "Piršlį". Vieni žiūri į paveikslus, kiti skaito kiek metų tą panelį, kurių paveikslai įdėti "Piršlyje". Kur buvęs kur nebuvęs štai ir dar vienas jaunaitis apie "metų" "forty-two". Ei, Jonai! Še ir del tavęs viena! — sušuko vienas iš pūdo. "Kiek jį metų?" Nesako kiek, bet našlė. "Aš noriu sweet sixteen" — atsakė Jonas.

"Ura! Cia ir toli yra, tik ženykis ir buk laimingas."

Važiujant 18 gatvės 1321 karu dvi lietuvės moterys užsimokėjusios fėrą konduktoriui 4814 paprašė "transferi". Jis nusišypsojo ir išpunciuavęs padavė. Jos pastebėjo, kad jų tranferiai negerai. Viena nuėjo pas jį paprašyti gerų. Jis lyg kokio grafo sumus pasijutė iš jos, sakydama, kad joms nereikia, nes jos lipsiančios ant State gatvės. Jis manė, kad jos važiuoja ant "spaciero" po State gatvę.

Jos kalbėjo, kad bėdų ar laike streiko gatvėkarių tarnautojai prašo žmonių, kad nevažiųtu, kuomet jie kovoja už didesnę atlyginimą, o kuomet jie kovą laimi, tai tyčia iš publikos. —Bubnis.

Pranešimai

Kas, ką, kur, kaip ir kada rengia, veikia ar kviečia.

KASDIEN tamsta gali prisirašyti prie Naujienų Spulks, ir prisirašyti tuojau, jei dar nesiraišė. Dėdamas kas savaitę po dolerį-kita, nei nepatimsi kaip susidėję užtektinai pinigų, kad nusipirktu sau namelį. Naujienų Spulks 1739 S. Halsted St.

Pirmyn Mūsų Choras laiko dainų repetitijas kas antradienis Liuosybės svetainėje, 1822 Wabans Ave., pradžia 8 val. vakare. Visi dainininkai būkite laiku ant pamokų, taip pat ir nauji nariai norinti dainuoti esate kviečiami prie Choro prisidėti. —Valdyba.

PRANEŠIMAI.

North Side. — Vaikų draugijės Bijunelio sekančios pamokos bus šitaip: lietuvų kalbos ir rašymo mokina Dr. A. Montvidas; smuiku duoda lekcijas drg. P. Sarpalius. Paminėtos lekcijos bus reguliariai kas šeštadienis 1:30 val. po pietų.

Kas sekmadienis bus dainų repetitijos kai 10 val. ryto. Visi Bijunelio nariai susirinkite sekmadienį pažymėtu laiku, nes mokytojas P. Sarpalius sakė, kad turėsia dabar stropiai mokinis operetę Birutę, kuri bus statoma balandžio 13 d. p. Meldžio svet. Pirmininkas.

"Birutės" repetitijos "Birutės" choro repetitijos įvyksta reguliariai kas ketvirtadienį Mark White Square Parko salėje. Pradžia 8 val. vak. Jau yra pradėta mokyti naujas veikalas "Čukrinis Kareivis" — trijų veiksmų opera. Labai yra pagelėjama, kad buvusieji seniau būvusiai lyvautų viršininko veikalo perstatyme. Dabar gera proga "Birutė" įstoti. Tegu kiekvienas Chicago dainininkas(kė) ketvirtadienį atvyksta į choro pamoką. —Rašt. Z. K.

Lietuvos Nepirgulybės Puota. Kaip kiekvieną metų taip ir ši metų Chicago lietuviai apvaksčius šį nepaprastą lietuvų tautos šventę Morrison viešbutyje, nedėlio Vasario 17 dieną. Lietuviai yra kviečiami dalyvauti šioje puotoje, ten sušius kruvon ir vėl atsiminti kaip sunkiai lietuvų tauta kovojo už savo teises. Ten visi sušie prie geros vakarienės ir gražios muzikos pasilinksinsime, pasišoksime — praleisime linksmą tą Lietuvos brangintą šventę.

Dr. A. Zimontas, A. L. T. S. apskrėčio prez.

Chicago Komitetas Lietuvos Našlaičiams Selpiti rengia markaradų šokių sekmadienį, vasario 17 d., M. Meldžio svetainėje, 22 44 West 23 Pl. Pradžia 7 val. vak. Įžanga asmeniui labai pigi — tikiai 50c. Šilame markaradų šoky bus duodamos pinigais dvi dovanos: pirmajai grupei 15 dol., antrajai 10 dol. Be to bus ir daugiau visokių gražių ir brangių dovanų, todėl meldžiam į markaradų šokus skaitlingai atsilankyti. —Komitetas.

Lietuvių Socialistų Apšvietos Kluibo mokykla atsidarys ketvirtadienį, vasario 14 d., 7:30 v. vak., Raymond Chapel, 816 W. 31st St. Visi darbininkai-ės kviečiami dalyvauti mokyklos atidaryme ir pakėsėse jos pamokose. Mokyklos programą bus paskelbtas ant vietos. —Kluibo Valdyba.

Mildos Teatro Bendrovės metinis šėrininkų susirinkimas sausio 28 dieną pajūro neužbaigė. Mes šėrininkai reikalaujame kita susirinkimą sukurti ir išrinkti direktorius 1924 metams. —Šėrininkas.

Jaunuolių Orkestro mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, vasario 13 d., Mark White Square svet. prie So. Halsted ir 29tos gatvių. Nariai ir jų tėvai priebūkite visi. Taipgi yra priimami muzikantai, norintieji įstoti į Jaunuolių Orkestrą. —Rašt. Eugenija Grušaitė.

Jaunosios Birutės muzikos ir dainų pamokos įvyks sėdėjoje 13 dieną vasario 7 val. vakare, Mark White Square svetainėje (Engine Room), būkite visi laiku ir naujų atsisveikite. —Valdyba.

Atgimties Lietuvių Tautos Vyrų ir Moterų draugija rengia puikų balių, subatų, vasario 16 d., Mildos svetainėje, 3142 So. Halsted St., 3-ojos lubos. Visus kviečia atsilankyti. —Komitetas.

Lietuvių Politikos ir Pašėlės kluibo rengia balių, atsilbus nedėlio, vasario 17, 1924, Mildos svetainėje, 3138 So. Halsted St. Prasidės apie 6 valandą vakare. —Komitetas.

American Lith. Citizen Club susirinkimas įvyks ketverge, vasario 14, 8 val. vakare, Mazonio svetainėje, 3857 So. Kedzie Ave.

Visi nariai malonėkite laiku atvykti, nes yra svarbių ir daug naujų dalykų. —Jos Eringis, rašt.

Keistuolio Kluibo Dramos Skyriaus repetitijos veikalo "Samsonas ir Dalila" įvyks šandien, vasario 13 d., 7:30 val. vak., McKinley Park svetainėje (prie 39-tos ir Western gatvių). Visi Dramos Skyriaus nariai atvykite laiku. —Dramos Skyrius.

PRANEŠIMAS. Šiuomi pranešame, tiems Liet. Am. Rubų Išdirbimo Bendrovės dalininkams, kurie da nėra išsimaime amerikoniškas akcijas-šėrus ant lietuviškų akcijų bendrovės "Rubas", kad iki Vasario-February 20 dienai 1924 m. išsimaitytu, nes po pažymėto laikoties mes visos akcijas-šėrus pasiūsim STEITO SEKRETORIUI į Springfield ir tada kiekvienas šėrininkas daug turės vargo ir bereikalingų iškaščių kolei atsiims akcijas.

Kreipkitės į bendrovės ofisą 809 W. 35th St., Chicago, Ill. —Valdyba.

Dramatiško Ratelio repetitija veikalo "Karlolo teta" bus ketvirtadienį, vasario 14, 7:00 val. vak. Meldžio svetainėje, 1822 Wabans Ave., pradžia 8 val. vakare. Visi dainininkai būkite laiku ant pamokų, taip pat ir nauji nariai norinti dainuoti esate kviečiami prie Choro prisidėti. —Valdyba.

PAJIESKA